

Gärdsmyg
Troglodytes troglodytes

Welcome to Örby ängar

Örby ängar is the most species-rich nature area in Helsingborg. It's also one of our most popular recreational areas. Within walking distance, you will find traditional hay meadows, natural pastures, sandy heath lands, wet deciduous forest, and also a football field and a beach. A hiking trail – Skåneleden – runs through the area. You can also use the bike lanes and riding paths.

The purpose of the nature reserve is to protect and develop a nature and recreational area with high natural and cultural values close to urban areas. Örby ängar has a long history of human impact, at least since younger Iron Age (500-1050 AD). The two burial mounds from the Bronze or Iron Ages – Bonnhög and Eskehög – are ancient visible remains from this time (see map opposite side). Still today, major parts of the reserve are mown for hay or grazed by animals.

Mindre hackspett
Dendrocopos minor

The large variation of habitats represented at Örby ängar gives the area a rich flora. In combination with the sandy soils, this is beneficial for the wild bee fauna. Örby ängar is also an important site for migrating birds. It's well worth a visit all year around!

Större vattensalamander
Triturus cristatus

Klintsnyltrot

Please note

The purpose of the nature reserve is to protect and develop the long term natural and cultural values of the area. Therefore, please respect the rules of conduct! Remember to keep your dog on a leash all year around, only light a fire in designated areas and do not harm plants, animals or historical remnants.

For more information read the information signs (see map opposite side) and helsingborg.se/naturreservat

Teckningar: Peter Elfman
Foto framsida: Matilda Björkheden
Foto klintsnyltrot: Ulf Blomkvist
Layout, kartor, foto fjärrl: Birgit Müller
Kartunderlag: Stadsbyggnadsförvaltningen

Tryckservice AB, Ängelholm
April 2014

Helsingborg kontaktcenter
Telefon: 042-10 50 00
Address: Stortorget 17 · Postadress SE-251 89 Helsingborg
Mail: kontaktcenter@helsingborg.se
Hemsida: helsingborg.se

Naturreservat i Helsingborgs stad

Örby ängar

Nötäckväcka
Sitta europaea

Klintsnyltrot
Orobanchae elatior

Småfläckig
sumphöna
Porzana porzana

Rulljordstjärna
Geastrum corollinum

Krissla
Inula salicina

Padda
Bufo bufo

Välkommen till Örby ängar

Örby ängar är Helsingborgs artrikaste naturområde och ett av våra mest populära rekreationsområden. Här kan du uppleva slåtteräng och betesmark, strandhed och fuktlövskog, fotbollsplan och badstrand inom promenadvänligt avstånd.

Syftet med naturreservatet är att bevara och utveckla ett tätortsnära natur- och rekreationsområde med höga natur- och kulturmiljövärden. Du är välkommen hit för att uppleva de olika miljöerna året om!

Kulturhistoria

Fram till mitten av 1800-talet användes större delen av området för slåtter. Dessa slåttermarker kallades Eskesängarna, Harakullarne, Bonnhögsängen, Söndre ängar, Norra liaängarna och Södra liaängarna. Strandängarna tillhörde bönderna i Pålstorp som hade betesrätt till sina djur. Idag sker fortfarande slåtter och bete på stora delar inom naturreservatet. De höga stolparna i betesmarken nedanför Sundsgårdens folkhögskola har använts för att rensa fiskenäet, en så kallad stejleplats. Inom reservatsområdet finns fornlämningar i form av två brons- eller järnåldersgravar, betecknade Bonnhög och Eskehög (se karta).

Växter och svampar

På Örby ängar finns över 400 kärlväxter och 300 olika svampar. Det är den långa kontinuiteten i markanvändning och de omväxlande naturmiljöerna som ger goda förutsättningar för många arter. Här finns öppna ängs- och betesmarker, åkermarker, fuktlövskogar och sandiga områden, dammar och hav. Flera av växterna är beroende av slåtter. I området förekommer stor bockrot, orkidén Jungfru Marie nycklar, granbräken, svinrot, blåsklöver, stor kärringtand och borstsäv. En speciell art är kärlväxten klintsnyltrot, vars första fyndplats i Sverige är beskriven från Örby ängar år 1744 av läkaren Johan Leche. Närmast havet finns en mosaikartad kusthed med borsttåtel, kråkris och dynvegetation.

Svamparna rulljordstjärna och hårig jordstjärna är andra exempel på ovanliga och rödlistade arter som är knutna till sandiga och öppna marker.

Bokblombeck
Stictoleptura scutellata

Kartfjäril
Araschnia levana

Djur

På Örby ängar har man sett över 120 fågelarter. Det är en sträck- och rastlokal för fåglar värd ett besök under vår, försommar och höst. De täta buskarna och lövskogspartierna med mellanliggande öppna marker lockar många småfåglar. Örby ängar är en säker plats om man vill höra gök eller näktergal sjunga. Här förekommer de vanligaste sångarna såsom kärr- och rörsångare, härmsångare, ärtsångare, törnsångare och trädgårdssångare.

De sandiga markerna och den rika floran ger särskilt goda förutsättningar för vildbifanun. Här har man funnit 40 vildbiarter, bland annat vädssandbiet (*Andrena hattorfiana*).

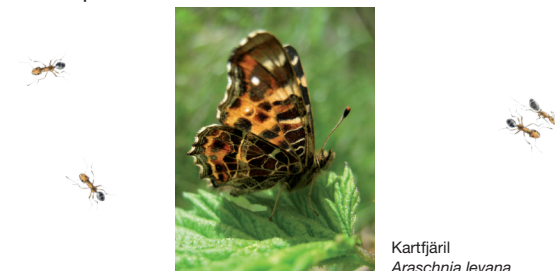
Målsättningen med reservatsskötseln är att bibehålla variationen och utveckla bete och slåtter, så att de många olika arterna kan fortleva.

Geologi

Den tydliga brant som finns i östra delen av naturreservatet är kanten av Örbyfältet – ett deltaområde med grus som bildades under den senaste istiden. Örbyfältet används idag för infiltration av dricksvatten för Helsingborg och Höganäs. Nedanför branten finns parallella fuktstråk med mellanliggande höjdyggar. Dessa stråk är dels rester från en tidigare sträckning av Råån och dels resultat av tidigare, högre havsnivåer och strandvallsbildning.

Rekreation

Inom naturreservatet finns goda möjligheter att röra sig till fots, med cykel och till häst. Här passerar både Skåneleden längs Öresundskusten och cykelvägen mellan Råå och Rydebäck. En särskild ridstig finns anlagd och under vissa tider (se skyltar på plats) kan du även rida utmed delar av stranden. På sommarhalvåret finns goda badmöjligheter med brygga, sandstrand, kiosk, toaletter och parkeringsplatser. Det går även att bada hunden på en speciellt utpekad sträcka. Året om kan man grilla på särskilt iordningställda platser.

Snok
Natrix natrix

Vattenrall
Rallus aquaticus

Vädssandbi
Andrena hattorfiana

Tulkört
Vincetoxicum hirundinaria

Hämpling
Carduelis cannabina

Teckenförklaring - Legend			
	Reservatsgräns Boundary of nature reserve		Grillplats Camp fire area
	Gångstig Footpath		Parkering Parking
	Skåneleden (gångstig) Skåneleden (footpath)		Fornlämning Historical site
	Ridväg Riding path		Toalett (sommartid) Public toilet (during summertime)
	Cykelväg Bicycle path		Skjutbana Shooting range
	Vattenyta Watersurface		Hundbad Beach, dogs allowed
	Skogsmark Forest land		Busshållplats Bus stop
	Betes-, ängs- eller öppen mark Pasture, meadow		Informationsskylt Information sign
	Fotbollsplan Football field		
	Odlingslandskap, åker Arable land		

Tänk på att

Naturreservatet är bildat för att både utveckla och skydda natur- och kulturvärdena på lång sikt. Därför finns vissa förhållningsregler inom Örby ängar, bland annat att: hundar ska hållas kopplade 15 mars till 31 oktober, eldning är bara tillåten på iordningställd plats, man får inte skada växter, djur eller kulturhistoriska element. Skräp kastas i papperskorgarna.

För mer information - läs informationsskyltarna (se karta ovan) samt helsingborg.se/naturreservat